

ТИПОВІ НЕВІДПОВІДНОСТІ НОРМАТИВНО-ПРАВОВИХ АКТІВ ЗАКОНУ УКРАЇНИ «ПРО АДМІНІСТРАТИВНУ ПРОЦЕДУРУ» ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ЇХ УНИКНЕННЯ

за результатами моніторингу нормативно-правових актів (НПА) у 1 кварталі 2025 року

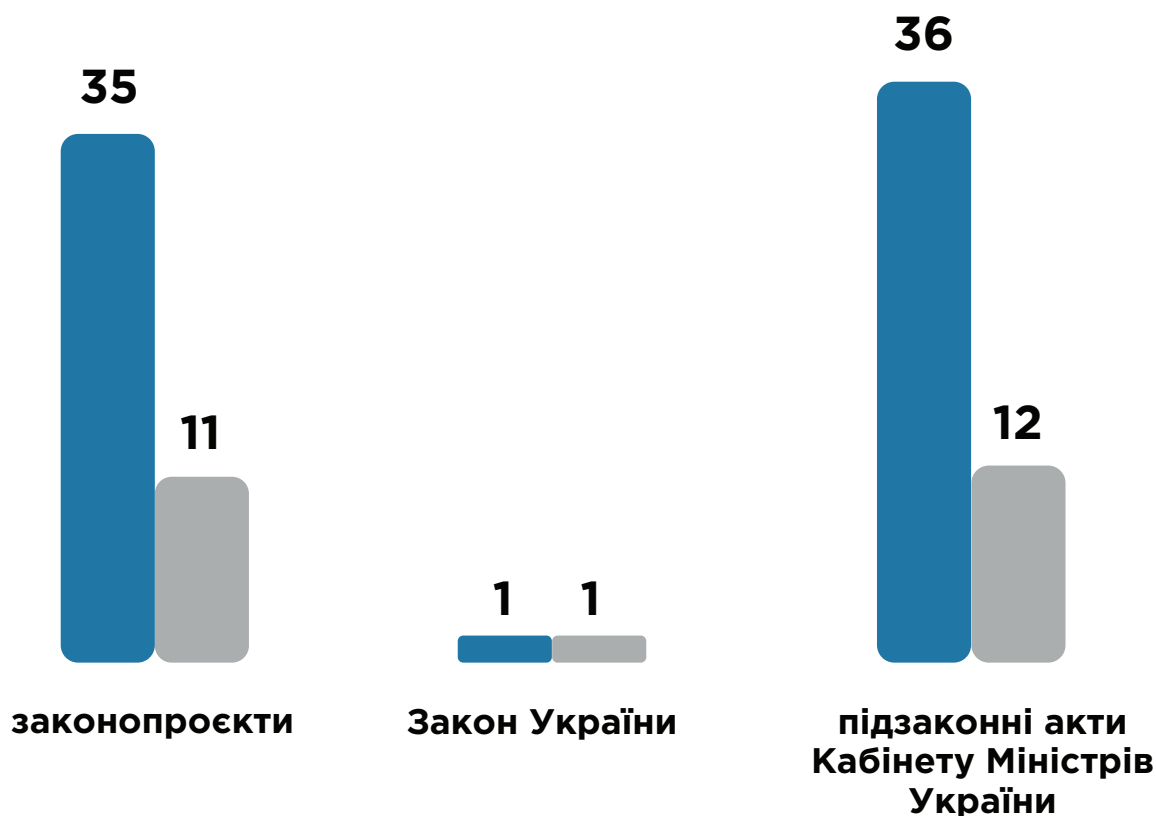
ЗАГАЛЬНА
АДМІНПРОЦЕДУРА:
Я ЗНАЮ, ЯК ЦЕ ПРАЦЮЄ

ЗУ «Про адміністративну процедуру» (ЗАП) є ключовим законодавчим актом, що визначає порядок здійснення адміністративних процедур. З моменту набуття чинності ЗАП у грудні 2023 року вкрай важливо забезпечити належну імплементацію його положень у підзаконне та галузеве законодавство.

ЗАГАЛЬНІ РЕЗУЛЬТАТИ МОНІТОРИНГУ

упродовж січня-березня 2025 року

всього проаналізовано

НПА, в яких виявлено невідповідності ЗАП

НАЙБІЛЬШ ПОШИРЕНІ ПОМИЛКИ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ЇХ УНИКНЕННЯ

1

Недотримання положення про забезпечення права особи на участь в адміністративному провадженні. Відмова у задоволенні заяви через подання не у повному обсязі документів або відомостей у документах (не передбачено «залишення заяви без руху») суперечить ст. 17 ЗАП.

У НПА необхідно чітко визначати порядок реалізації цього права, включаючи можливість виправлення недоліків, подання документів, яких не вистачає, надання пояснень тощо – або шляхом доповнення актів загальною зв'язуючою нормою із ЗАП, або у прив'язці до забезпечення права особи на участь.

2

Неправильне визначення моменту набрання чинності актом. НПА передбачають набрання чинності актом з моменту його прийняття, а не з моменту доведення до відома заінтересованих осіб.

ЗАП встановлює, що адміністративний акт набирає чинності з дня доведення його до відома особи, якщо інше не передбачено законом.

3

Невідповідність строків інформування про залишення заяви без руху та доведення до відома. Повідомлення про залишення заяви без руху має надсилатися протягом 3-х робочих днів (ч. 1 ст. 43 ЗАП), однак у ряді актів зазначаються значно довші строки (до 15 днів). Так само повідомлення про прийняте рішення надсилаються довше, ніж це передбачено ЗАП – протягом 5-и робочих днів.

Згідно з ч. 3 ст. 75 ЗАП, адміністративний акт доводиться до відома особи невідкладно, а за наявності обґрунтованих причин – не пізніше трьох робочих днів з дня його прийняття.

4

Використання термінів, що не відповідають термінології ЗАП. Зокрема «анулювання», «скасування», «скарга», «заінтересовані особи», «треті особи», у значеннях, що відрізняються від їх визначення у ЗАП.

Відповідно до ЗАП, термін «анулювання» варто замінити на «припинення дії», а термін «скасування» може використовуватись лише у контексті адміністративного або судового оскарження. Якщо мова не йде про оскарження рішення, варто використовувати такі терміни, як «відкликання» / «припинення дії». Так само якщо термін «скарга» використовується не в межах адміністративного чи судового оскарження адміністративного акта, згідно із ЗАП це вважається заявою.

5

Відсутність адміністративного порядку оскарження. У деяких НПА передбачено лише судове оскарження, що обмежує права осіб на захист своїх інтересів.

Варто розглянути доцільність і можливість запровадження адміністративного оскарження прийнятих рішень, як це передбачено в ЗАП.

6

Відсутність мотивувальної частини у негативному адміністративному акті. Такі акти не містять пояснення причин та не інформують про строки та порядок їх оскарження, що суперечить ст. ст. 71-72 ЗАП.

Адміністративні акти, які можуть негативно вплинути на право, свободу чи законний інтерес особи, повинні бути чітким мотивованим чином мотивовані. У НПА мають бути чіткі вимоги до змісту мотивувальної частини таких актів, включаючи обов'язковість зазначення причин прийняття рішення та порядку його оскарження.

7

Порушення принципу офіційності. Вимоги до особи самостійно надавати витяги або довідки з публічних реєстрів замість обов'язку органу отримати їх самостійно суперечить принципу офіційності, що передбачений ст. ст. 4 і 16 ЗАП.

Принцип офіційності має бути безумовним. Адміністративний орган має самостійно дбати про те, щоб отримати потрібну інформацію, якщо вона міститься у публічних реєстрах. В тому числі звертатися до суб'єктів, які мають доступ до необхідної інформації.

РЕКОМЕНДАЦІЇ ДЛЯ ОРГАНІВ ВЛАДИ

1 Під час підготовки НПА слід обов'язково:

- перевіряти, чи передбачене право особи на участь у процедурі;
- передбачати залишення заяви без руху у разі наявності недоліків, що потребують виправлення;
- перевіряти відповідність термінів термінології ЗАП;
- надавати чітке обґрунтування негативних рішень та інформувати про можливість їх оскарження;
- передбачати адміністративний порядок оскарження, якщо це доцільно.

2 При адаптації існуючих форм заяв / висновків / рішень:

- скористатися шаблонами, які враховують вимоги ЗАП;
- додати уніфіковану формулу щодо моменту набрання чинності адмінактом (з дня доведення до відома).

3 Рекомендується проведення коротких тренінгів для розробників НПА щодо ЗАП – це дозволить значно знизити частку нормативних актів із помилками та зменшити навантаження на Мін'юст при погодженні актів.

При розробці або адаптації НПА рекомендується користуватись **Чеклістом** з визначеними критеріями для перегляду підзаконних НПА з метою узгодження із Законом України «Про адміністративну процедуру»

Моніторинг проводиться експертами Проєкту ЄС “Продовження підтримки комплексної реформи державного управління в Україні” (EU4PAR) в межах підтримки органів влади у підготовці до застосування ЗУ “Про адміністративну процедуру”.

Контактна особа проєкту EU4PAR для організації навчально-інформаційних заходів та консультаційної підтримки:

Ірина Свірі, iryna.sweere@gmail.com